

[P. Munch.]

og mange andre for Tiden giver meget daarlig Forrentning og har givet det et Par Aar, bør man tage en helt ny Stilling overfor de store Formuer, som er nedlagt i Landbrug. Landbruget er ramt haardt i Aar og det foregaaende Aar, og det har det fælles med mange Erhverv for en stor Del paa Grund af vor Mønts Værdiforandring. Desuden nævnte det ærede Medlem Hr. Holstein særlige Aarsager, som de sidste Aar har gjort sig gældende.

Men et Par Aar tilbage beregnede man Landbrugets Forrentning til 10 pCt., medens man nu regner, at den er nede paa omkring ved 1 pCt. Hvad den vil blive, naar der igen kommer mere Ro over alle disse økonomiske Forhold, kan ingen af os i Øjeblikket bedømme. Men i hvert Fald, at foretage en fuldkommen Forvandling af vor Skattelovgivning af Hensyn til den øjeblikkelige Tilstand her og en Forvandling, som forandrer Forholdet overfor netop de største Besiddere af dansk Jord, kan vi ikke anse for berettiget.

Det ærede Medlem Hr. Holstein havde, saa vidt jeg forstod, det Indtryk, at der fra mange Sider var en dyb Uvillie mod Godsjeerne i Danmark. Jeg beklager, hvis det ærede Medlem har faaet saadant Indtryk, at der raadede en Tilbøjelighed til at gøre denne Stand Uret, ikke blot i Øjeblikket, men i den historiske Vurdering af den Indsats, den tidligere har ydet. Jeg kan sige, at for mit Vedkommende — og jeg tror at kunne tale paa mit Partis Vegne — er noget saadant paa ingen Maade Tilfældet. Ikke blot anerkender vi rent historisk den Indsats, som Godsjeerne har ydet, men ogsaa deres Indsats paa det økonomiske Omraade allerede for lang Tid tilbage. Hvem af os anerkender ikke den Indsats, der i det 18de Aarhundrede blev gjort, saavel som den, der langt senere ned i Tiden er blevet gjort af Godsjeerne.

Naar vi tænker paa de Repræsentanter for Godsjeerstanden, vi har færdedes sammen med i Rigsdagen, saa kan jeg for mit Vedkommende ikke sige andet, end at jeg sætter megen Pris paa det ærede Medlem (Holstein); og vi har jo haft ganske talrige Repræsentanter for Godsjeerstanden, som i min Tid har deltaget i politiske Forhandlinger, og jeg har sat megen Pris paa en Række af disse Kolleger, vi har haft her paa Tinge.

Ikke heller er der nogen Tilbøjelighed til at pege paa denne Stand og sige: Se, disse Mennesker dør gør ingen Nytte! Overhovedet er det ikke vor Hensigt at gøre dette, hel-

ler ikke overfor Besidderne af de store Kapitaler indenfor de andre Erhverv. Den højtærede Finansminister sagde, at man talte jo ikke Millionærernes Sag af Hensyn til de enkelte Millionærer. Nej, vi angriber virkelig heller ikke den Formuefordeling, der for Tiden findes i Danmark, fordi vi ser med Uvillie paa Arbejdet fra deres Side, som har siddet inde med eller sidder inde med de store Formuer.

Men vi maa jo tilføje — som ogsaa det ærede Medlem Hr. Holstein og ikke mindre kraftigt det ærede Medlem Hr. Fraenkel understregede —, at i senere Tider, undertiden ogsaa i tidligere Tider, har adskillige af dem forvaltet deres Pund særdeles ilde, medens andre har gjort det særdeles godt. Og netop i denne overordentlige Usikkerhed, der her gør sig gældende, ligger en Begrundelse for ikke gennem Opretholdelse af kæmpemæssige Formuer — til Tider landbrugsmæssige, til Tider andre — at skabe for ganske bestemte Personer, ganske bestemte Slægter, uden Hensyn til, hvorledes Personerne er, en kæmpemæssig Indflydelse paa Danmarks økonomiske og politiske Liv. Og en saadan Indflydelse ligger der nu en Gang i Opretholdelsen af de store Formuer.

Naar det ærede Medlem Hr. Holstein og den højtærede Finansminister Side om Side siger: Lad os endelig passe paa ikke at ramme disse Millionformuer, men sørg for, at de opretholdes til Gavn og Nytte for det danske Erhvervsliv, maa vi svare, at vi ikke mindre end de Herrer er interesserede i en Kapitalopsparing i Landet, men vi ønsker, at den fordeles ligeligere. Og det er ikke saaledes, at Smaamandens Kapital ikke nu kan gaa ind i den hele af Samfundet anvendte Kapitalmængde. Gennem hele det moderne Pengemaskineri, ofte ogsaa Aktieselskaber, er der Mulighed for, at man kan tage selv den lille Formue i fuldt Beslag for Samfundsvirksomheden.

En af Hovedopgaverne, jeg tror man burde sætte ind paa — deri er jeg ikke uenig med det ærede Medlem Hr. Holstein —, er netop dette at sprede Ejendomsretten, ikke blot paa Landet, men ogsaa i Byerne, derigennem at et stort Antal bliver Medejerere af de store Virksomheder. Men Betingelsen derfor formindskes for hver Gang vi øger Kapitalstyrken hos dem, der faar allermest, og derigennem svækker den hos alle de andre.

Det ærede Medlem talte om, at vi ikke her skulde strides om Udbyttets Fordeling, men i højere Grad lægge Vægt paa det samlede Udbyttets Forøgelse. Jeg er saa